

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2023. ГОДИНУ

Уводне напомене

Основна делатност Архива представља чување и заштита архивске грађе и документарног материјала, у Архиву и ван Архива а који настају на територији Поморавског управног округа.

Служба општих послова и правна служба

- Кадровски послови, пријаве, одјаве радника, годшњи одмори, одсуства...
- Праћење закона из свих области, нарочито архивистике, израда одлука и решења по налогу директора или у складу са законом.
- Обиман рад на новој форми Информатора о раду и његово објављивање на сајту архива.
- Израда Плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности.
- Организована и завршена обука за све запослене у вези Етике и интегритета.
- Израда измена и допуна систематизације.
- Израда уговора са трећим лицима.
- Припрема седница органа Архива.

У писарници је заведено око 1500 предмета.

Служба заштите архивске грађе и документарног материјала ван Архива

Извршено је 23 обиласка ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала: у Граду Јагодини 11, у Општини Параћин 8, у Општини Ћуприја 3 и у Општини Деспотовац 1.

Одабирање ради уништења документарног материјала извршено је код 17 ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала у количини од 2001 метра дужног:

- Град Јагодина, код 9 ималаца и стваралаца у укупној количини од око 947 метара дужних,
- Општина Параћин, код 4 имаоца и ствараоца у укупној количини од око **340** метара дужних,
- Општина Ћуприја, код 3 имаоца и ствараоца у укупној количини од **90** метара дужних
- Општина Деспотовац, код 1 имаоца и ствараоца у укупној количини од **624** метра дужна.

У складу са чланом 14. Закона о архивској грађи и архивској делатности прегледано је 1348 прилога са Правилницима и Листама категорија архивске грађе и документарног материјала.

У евиденцији Службе заштите архивске грађе и документарног материјала ван Архива закључно са 31.12.2023. године, евидентирано је **2004** имаоца и ствараоца архивске грађе и документарног материјала (**регистратура**) на територији целог Поморавског управног округа.

Напомена: У недостатку службеног возила смањен је и број контролних обилазака.

Због стања Депоа и недостатка простора није вршено преузимање архивске грађе и документарног материјала ималаца и стваралаца.

Центар за информације

У Центру за информације редовно се прате све активности Државног архива, осталих архива у архивској мрежи Србије, архивистичких друштава Србије и Војводине, као и све новине у погледу Закона о архивској грађи и архивској деланости, односно доношењу подзаконских аката која се односе на сређивање и обраду, рад центра за информације и ажурирање средстава евиденције и информативних средстава.

Остале активности Центра за информације односиле су се на редовној техничкој и информативној подршци за инсталирање АРХИС-а (у погледу инсталације опреме, кординације са Информативним центром Државног архива Србије и усклађивања заједничких активности).

У току је ревизија сређености фондова Народних одбора Среза беличког, Среза левачког и Среза деспотовачког, односно њихово сређивање према важећој архивистичкој методологији и принципима, како би се по њиховој обради могли унети нови подаци у АРХИС. Поред додатног сређивања у погледу израде регеста и сигнирања, фондови срезова се и обрађују - врши се попис предмета и израда унутрашњих листи и измене и допуне у историјским белешкама наведених фондова.

Истовремено, врши се ревизија информативних средстава - сумарних инвентара и пописа предмета за сређене и обрађене фондове, како би се приступило уносу података у АРХИС.

Упоредо са свим радним задацима, пружане су информације корисницима архивске грађе о садржају фондова Архива, начину њиховог коришћења или су упућивани корисници у Државни архив Србије, Архив Југославије, Војни архив, Архив Народне банке Србије, Архив Београда или регионалне архиве у архивској мрежи.

Поред наведених активности, у Центру за информације организују се активности према плану ревизије и извршиоци су непосредно ангажовани на ревизији фондова и збирки у Депоу Архива.

Ревизија је започета према Плану 1. јуна 2023. године и редовно је обављана до 15. октобра 2023. године. У овом периоду извршена је ревизија Фонда Скупштине општине Јагодина (Светозарево) од годишта 1988. до годишта 1996. у обиму од 712 кутија архивске грађе и Фонда Скупштине општине Параћин за годишта 1976-1981. у обиму 430 кутија архивске грађе. Извршена је провера стања архивске грађе, унутрашњих и спољних описа архивских кутија и евидентирани сви недостаци у погледу степена сређености и обраде архивске грађе. Такође, замењене су оштећене архивске кутије, замењени спољашњи описи кутија и извршена њихова нова нумерација према утврђеном редоследу. Поред наведених послова, током ревизије обављено је измештање архивске грађе из прихватног депоа и њихово смештање у централном делу Депоа, како би исти фондови били и физички смештени у континуитету по годиштима и у припадајућим деловима Депоа. Извршена је припрема дела Депоа (просторија раније библиотеке) за смештај фондова народних одбора срезова, код којих је у току ревизија сређености.

Служба заштите архивске грађе у архиву – Служба Депоа

Служба заштите архивске грађе у Архиву – Служба Депоа има задатак да обезбеди смештај архивске грађе и документарног материјала и да обезбеди најбоље услове за чување архивске грађе и да подноси на увид сву документацију грађанима који су заинтересовани за тај вид улсуге Архива (решавање захтева странака) и да доноси радницима Службе сређивања сву архивску грађу и документарни материјал који је намењен за архивистичку обраду. Током 2023. године Служба депоа обрадила је 354 захтева корисника приватно-правног карактера и око 100 захтева јавних служби, органа управе и судства. Поред редовног достављања архивске грађе на сређивање о обраду, Служба депоа отпремила је читаниоци архива по примљеном реверсу архивску грађу за кориснике у читаоници у обиму од 48 захтева.

Служба депоа активно је учествовала у ревизији фондова према плану ревизије. Првенствено се старала о припреми и достављању архивске грађе за ревизију, а по обављеном поступку ревизије, вршила је замену дотрајалих архивских кутија, њихово обележавање и смештај у одговарајуће полице. Упоредо са овим, радници Службе депоа обављали су и техничке припреме, монтирање полица и преграда и њихово обележавање. Током ревизије, због измештања архивске грађе из делова депоа који су урушени и формирања новог распореда фондова, започете су припреме за израду новог топографског показивача.

Служба сређивања

У току 2023 године вршено је:

- Сређивање о обрада архивског фонда Народног одбора Среза Деспотовачког 1945 - 1955 године. Формирани су предмети и извршено је страничење предмета укупног обима 28 архивских кутија, успостављен је редослед деловодних књига и регистара у обиму 78 књига. Укупан број архивских јединица, после ревизије сређености, износи 78 књига и 52 кутије. Урађене су нове унутрашње листе као и нови описи предмета и извршено сигнирање аката.
- Сређивање и обрада архивског фонда Скупштине општине Свилајнац за годишта 1977-1978. Формирани су предмети и извршено страничење, израђен унутрашњи опис, а сигнирање ће се извршити накнадно. Укупно је око 2000 сређених и обрађаних предмета током 2023. године.
- Аналитичко инвентарисање Фонда Окружног суда у Јагодини (Светозареву) за годишта 1947-1953. у укупном обиму око 1500 предмета за *кривична дела против народа и државе*. Предмети се детаљно ишчитавају, израђују се регесте и уносе сви аналитички подаци, који ће бити публиковани реализацијом пројекта студије о суђењима народним непријатељима у Моравском округу после Другог светског рата.
- Ревизија сређености (сређивање) и обрада Фонда Народног одбора Среза беличког у обиму 40 архивских кутија.
- Истраживање из Збирке матичних књига по захтевима корисника у обиму 35 приватно-правних захтева и 7 генеолошких истраживања.
- Преношење у електронски облик пописа предмета Фонда Начелство округа јагодинског за годишта 1848-1853. у обиму 200 предмета по годишту.
- Дигитализовање Збирке матичних књига у обиму 146 књига и Фонда Кредит-Информ (1200 предмета)

Напомена: Од 1. јуна троје радника Службе сређивања и обраде било је ангажовано на ревизији фондова.

Публиковање и промотивна делатност, стручно усавршавање и едукација

Током 2023. године извршено је истраживање по пројекту одобреном од стране Министарства за културу „Јагодина у првом светском рату 1912-1918“ историчара Драгослава Дедића за други том књиге која свеобухватно обрађује догађаје везане за ратна дешавања у Јагодини и Срезу јагодинском. Такође Архив је публиковао студију историчара мр Дејана Танића о спољној политици кнеза Михаила под називом „Кнез Михаило Обреновић и српска дипломатска револуција“.

Архив је учествовао у активностима Архивистичког друштва Србије и Архивистичког друштва Војводине. Архивски саветник Милорад Јовановић је учествовао на Округлом столу одржаном у Архиву Војводине са дискусијом о доступности архивске грађе судске провенијенције у односу на прописе о заштити података о личности. Такође, учествовали смо на Међународном архивистичком скупу који је одржан почетком октобра у Куршумлијској Бањи са темом Милорада Јовановића: *Питање утврђивања и разграничења архивских фондова правосудних органа у постсоцијалистичкој Србији*. На истом саветовању представник Спољне службе Архива узео је активно учешће током презентације и предавања о е-писарници.

У погледу промотивне делатности Архива, израђена је нова веб презентација.

Послови архивске библиотеке

У периоду, од 01.01. 2023. године, до 31. 12. 2023. године, библиотечки фонд Историјског архива Јагодине, обogaћен је за 38 (тридесет осам) наслова, односно, 636 (шест стотина тридесет шест) томова – примерака књига. Треба напоменути да су 2 (два) наслова, набављена сопственом производњом – издавачком делатношћу, док је 36 (тридесет шест) наслова набављено поклоном и куповином. Поменути произведени наслови (путем издавачке делатности), публиковани су у броју, од по 300 (три стотине) примерака – укупно 600 (шест стотина) примерака.

По досадашњој статистици, Библиотека Историјског архива Јагодине, поседује 1678 (хиљаду шест стотина седамдесет осам) наслова и 4104 (четири хиљаде сто четири) примерака (томова) књига. Архивска библиотека, током 2023. године, имала је 79 (седамдесет девет) корисника, и то: од стране запослених у Архиву (у сврху усавршавања и обављања редовних радних обавеза) и свих осталих лица (корисника), заинтересованих за услуге Архива овог типа.

Напомена: Библиотека Историјског архива Јагодине, представља установу отвореног типа (доступна је свим грађанима) – али, без права изношења књига, односно, са правом коришћења свог расположивог библиотечког материјала, искључиво у просторијама Архива. У њеном саставу налази се читаоница са 25 (двадесет пет) места.

Остало – инвестиционо одржавање и набавка основних средстава

- За потребе осавремењавања рада Архива уз помоћ Градске управе у Јагодини извешена је набавка 5 нових рачунара.
- Набављен је један лиценцирани Windows 11 систем а у овој години опремићемо и све остале рачунаре за извршиоце којима је то потребно.
- Сопственим средствима окречен је део канцеларија у Управној згради,
- Израђена је инфо табла и ходнику Установе.
- Извршена је набавка 100 нових архивских кутија за потребе ревизије.
- Неколико пута је чишћен систем сливника на крову од лишћа.
- У договору са ЈП „Стандард“ редовно се чисти парк око управне зграде Архива.

директор Архива
Милан Јаковљевић